

**IZVJEŠTAJ O DRUŠTVENO
ODGOVORNOM
POSLOVANJU
(DOP-u)**

Radna grupa za Izvješće o održivom razvoju

Autori:

Ana Bajek, dipl.oec.

Doris Vidošević Savković, dipl.oec.

Sudjelovali u izradi:

Duško Radulović, mr.sc.

Marko Križanec, dipl.ing., MBA

Damir Nežnanović, dipl.oec.

Ksenija Mišetić Dobrota, dipl.ing.

SADRŽAJ:

1. UVODNA RIJEČ PREDSEDNIKA UPRAVE
2. PROFIL ENERGA
  - 2.1. Svrha izvješća
  - 2.2. Misija i temeljne vrijednosti
  - 2.3. Organizacijska struktura Energa
3. DRUŠTVENA DIMENZIJA
  - 3.1. Osnovne vrijednosti
  - 3.2. Uključenost dionika
  - 3.3. Radna sredina
  - 3.4. Obuka i obrazovanje
  - 3.5. Zaštita zdravlja i sigurnosti
  - 3.6. Borba protiv korupcije
4. EKONOMSKA DIMENZIJA
  - 4.1. Poslovanje po djelatnostima
  - 4.2. Komunikacija unutar tvrtke
  - 4.3. Partnerstva
    - 4.3.1. Korisnici
    - 4.3.2. Dobavljači
    - 4.3.3. Zajednica
    - 4.3.4. Sponzorstva i donacije
    - 4.3.5. Članstvo u Global Compact-u
  - 4.4. Mogući rizici u poslovanju društva
5. OKOLIŠNA DIMENZIJA
  - 5.1. Razvojna politika Energa
  - 5.2. Energetski pregledi i certifikati
  - 5.3. Akcijski plan energetski održivog razvitka Grada Rijeke (SEAP)
6. BUDUĆE AKTIVNOSTI ZA DRUŠTVENO ODGOVORNO POSLOVANJE
7. PRILOG

1. UVODNA RIJEČ PREDsjedNIKA UPRAVE

Ovo izvješće je naše prvo javno očitovanje o korporativnoj društvenoj odgovornosti koja uključuje ekološke, društvene i ekonomske aspekte poslovanja.

Naša obveza je zadovoljiti regionalne energetske potrebe uz kontinuirano unapređenje životnog standarda ljudi koji u toj zajednici žive. Društvena odgovornost tvrtke odnosi se na cjelokupni raspon njegovog djelovanja i odnose koje pri tom uspostavlja. Što neko poduzeće proizvodi, kako kupuje i prodaje, kako utječe na okoliš, kako zapošljava, osposobljava i utječe na razvoj vlastitih ljudi, kako ulaže u društvenu zajednicu i poštuje ljudska i radna prava – sve to zajedno određuje ukupni utjecaj tog tvrtke na društvo. Pozitivno i proaktivno djelovanje poslovnog sektora u svim ovim područjima, postalo je ustaljenom praksom u razvijenom svijetu, prvenstveno zato što se pokazalo kako od ovakve prakse koristi imaju svi uključeni.

Sva tvrtke, i mala i velika, ostvaruju utjecaj na lokalne zajednice u kojima posluju. Poduzeće pozitivno utječe na zajednicu već samim time što osigurava posao za ljude koji u njoj žive. Ono, isto tako, proizvodi proizvode i usluge koji se mogu koristiti lokalno. Poduzeće ovom odnosu može dati dodatnu dimenziju tako što će preuzeti inicijativu, te podržavati i razvijati zajednicu kroz program korporativnog društveno odgovornog ponašanja i ulaganja. Odnos s društvenom zajednicom može predstavljati najtransparentniji dio programa društvene odgovornosti tvrtke, a često izaziva i najviše zadovoljstva kod svih dionika.

Poduzeće također može i negativno utjecati na zajednicu. Na primjer, proizvodni pogoni mogu stvarati previše buke, neugodne mirise, odnosi s ključnim dionicima mogu biti loši, itd. Dobar program društvene odgovornosti prema lokalnoj zajednici trebaju pratiti rješenja kojima se ovakav negativan utjecaj smanjuje na najmanju moguću mjeru.

Ovo izvješće, odraz je naših nastojanja da poboljšavamo društvene i ekološke aspekte poslovanja. Nastojat ćemo svojim zalaganjem i trudom da svi naši dionici budu zadovoljni aktivnostima koje ćemo poduzeti u cilju još bolje poslovne etike. U izvješću ćete također naći još niz dodatnih informacija koje govore o postignućima Energa u ekonomskom, društvenom i ekološkom segmentu djelovanja, te nastojanje da se kroz sve te segmente očitava Energov slogan.

Živjeti bolje!

Direktor

Sanjin Kirigin, dipl.ing.

2. PROFIL ENERGA

Temeljni procesi trgovačkog društva Energo d.o.o. Rijeka, za proizvodnju i opskrbu toplinskom energijom temelje se na pružanju usluga **proizvodnje, distribucije i opskrbe toplinskom energijom** , zatim **distribucije i opskrbe plinom** te održavanju **javne rasvjete**.

Sustavno ulaganje u kvalitetu distribucijske mreže i proizvodnih pogona, kontrola i sigurnost poslovanja te edukacija svojih djelatnika poslovni su ciljevi Energa. Vijeće za regulaciju energetske djelatnosti Republike Hrvatske u 2003. godini izdalo je Energu na razdoblje od 15 godina, certifikate za obavljanje:

- energetske djelatnosti distribucije PLINA
- energetske djelatnosti proizvodnje i distribucije TOPLINSKE ENERGIJE

2.1. Svrha izvješća

Energo je 2007.god. stupio u fazu restrukturiranja odnosno stvaranja nove sistematizacije, što podrazumijeva razdoblje visoke socijalne osjetljivosti. Najznačajniji faktori nezadovoljstva među djelatnicima su nedovoljno prisutan i razrađen sustav objektivnog mjerenja radnog doprinosa svakog djelatnika pojedinačno te nerazvijeni komunikacijski kanali i proces informiranja o bitnim događajima u poduzeću u pojedinim organizacijskim jedinicama.

Upravo djelatnicima, kao i svim dionicima Energa, namijenjeno je ovo izvješće kako bi pokazali namjeru poboljšanja etike poslovanja.

Prihodi proizlaze iz redovnih aktivnosti tvrtke – prodaja usluga, te naplata kamate i ostalih dobitaka koji udovoljavaju kriterijima prihoda (prihodi od naplate pristojbi, tečajnih razlika, zatezних kamata, kamata po oročenjima, naplate iz utuženih iz prethodnih razdoblja) i sl.. Ukupni prihodi u 2008. godini iznose 107.027.931 kn, od čega iz redovne djelatnosti 88.685.797 kn.

Pozitivni trendovi u poslovanju se pojavljuju u 2007. godini. Prihod ostvaren 2006. godine je uvećan za 4.6% u odnosu na prihod ostvaren 2005. Godine, međutim, dobit nije ostvarena, jer su ukupni rashodi u 2006. godini u odnosu na prethodnu 2005. godinu veći za 7,7%. U 2007. godini ostvareno je povećanje prihoda za 24,2% što je rezultiralo i ostvarenjem dobiti u poslovanju.

Značajno se povećao broj korisnika plina pa je on 2006. godine iznosio 17.890 za razliku od 18.565 koliko ih je bilo 2005. godine kada se koristio i gradski i miješani plin. Dolaskom prirodnog plina 2007. godine, broj korisnika se povećao na 18.624. Najveće povećanje ostvarila su domaćinstva, a tek neznatno gospodarstvo i ustanove. 2008.god. bilježimo 19.655 korisnika plina.

KORISNICI		2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008
GRADSKI PLIN	Domaćinstva	15.203	14.886	13.512	10.204	6.274	0	0	0
	Gospodarstvo	248	217	144	144	112	0	0	0
	Ostali	110	112	85	60	23	0	0	0
UKUPNO		15.561	15.215	13.741	10.408	6.509	0	0	0
MIJEŠANI PLIN	Domaćinstva	2.700	3.006	4.375	7.675	11.789	17.475	0	0
	Gospodarstvo	130	150	213	230	244	272	0	0
	Ostali	38	38	66	91	117	134	0	0
	Toplane	4	4	4	6	6	9	0	0
UKUPNO		2.872	3.194	4.658	8.002	12.156	17.890	0	0
PRIRODNI PLIN	Domaćinstva	0	0	0	0	0	0	18.186	19.200
	Gospodarstvo	0	0	0	0	0	0	299	308
	Ostali	0	0	0	0	0	0	139	147
	UKUPNO	0	0	0	0	0	0	18.624	19.655
SVEUKUPNO		18.087	18.413	18.399	18.410	18.565	17.890	18.624	19.655

Tablica 1. Broj potrošača plina 2001. – 2007. godine

Energo ulaže znatna sredstva u obrazovanje i usavršavanje svojih djelatnika. Poseban naglasak pri izboru obrazovanja pridaje se razvoju menadžerskih vještina, usavršavanju stranih jezika te stručno-specijalističkom usavršavanju putem konferencija i seminara.

Poput ostalih uspješnih i uglednih tvrtki, naša tvrtka ima za cilj doprinos unapređenju društva i kvaliteti života građana. Tako Energo sufinancira različite humanitarne i kulturne projekte u gradu Rijeci.

Cilj izvješća je jasan prikaz aktivnosti koje su poduzete u cilju ispunjenja energetske potrebe Republike Hrvatske promovirajući životni standard zajednice i zaštitu prirodnih resursa.

2.2. Misija i temeljne vrijednosti

Naša je vizija osigurati razvoj svih naših strateških planova vodeći računa o zadovoljstvu djelatnika i krajnjih korisnika na način koji jamči rast vrijednosti trgovačkog društva koji je u skladu s interesima zajednice u okviru koje Energo posluje.

Da bi uspješno realizirali očekivanja vlasnika, korisnika i zajednice u kojoj živimo, a da pritom ne narušavamo sklad prirode koja nas okružuje, postavili smo temeljne vrijednosti koje će nam u tome pomoći.

Korist vlasnika – ostvariti dobit i povećati vrijednost imovine vlasnika

Predanost – uložiti ćemo maksimalne napore da uspijemo u zahtjevnim dostignućima

Timski rad – zajedništvo, sposobnost i kreativnost preduvjet su realizaciji ciljeva

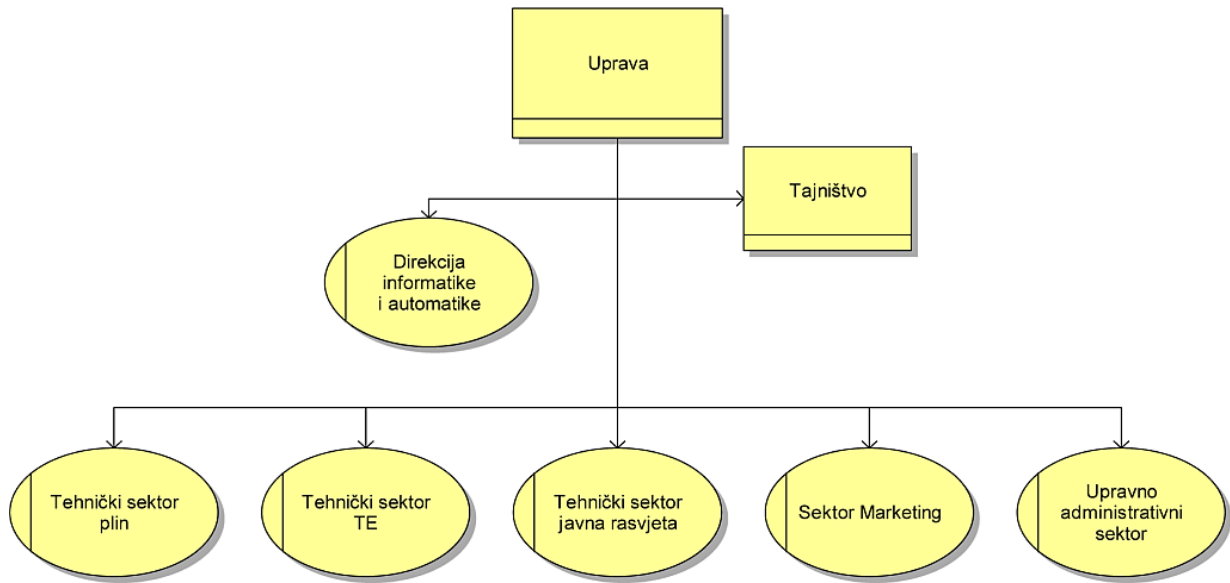
Kvaliteta – veliku pažnju posvetiti ćemo kvaliteti usluga, odnosu s korisnicima, pogonu, poslovanju na tržištu i ophođenju s ljudima u svakom segmentu poslovanja

Odgovornost – transparentno odgovorni u realizaciji zacrtanih ciljeva

Zaštita okoliša, zdravlja i sigurnost – zaštita okoliša, zdravlja i sigurnost važan su prioritet u našim razvojnim nastojanjima.

2.3. Organizacijska struktura

SI.1.Organizacijska struktura Energa

3. DRUŠTVENA DIMENZIJA

3.1. Osnovne vrijednosti

Radi postizanja svojih ciljeva Energo mora prilagoditi svoje ponašanje očekivanjima i ciljevima svojih dionika – kupaca, dobavljača, zaposlenika i zajednice – istodobno uzimajući u obzir potrebu zaštite okoliša i održavanja ravnoteže u prirodi. Sukladno tome proizlaze neke od osnovnih vrijednosti Energa među koje ubrajamo:

- ispunjenje interesa i očekivanja kupaca i dobivanje njihove lojalnosti, postizanje profitabilnosti,
- održavanje svijesti o brandu Energo kroz usku suradnju sa raznim zajednicama uz poštivanje njihovih kulturnih, nacionalnih i regionalnih karakteristika,
- priznavanje zaposleničkih potreba, interesa i sposobnosti kroz sustav motivacije kod plaća i promaknuća, budući da su zaposlenici neophodni potencijal i čine sveukupnu potporu i temelj za realizaciju ciljeva Energa
- zaštita okoliša i osiguravanje zdravlja i sigurnosti svojih zaposlenika i zajednice u cijelosti.

3.2. Uključenost dionika

Krajnji korisnici

Tu se ubrajaju korisnici usluga po djelatnostima, a to su plin i toplinska energija. Krajnji korisnici su: pojedinci odnosno domaćinstva, gospodarstvo i ustanove. S ciljem sustavnog unapređenja kvalitete vlastitih usluga i tržišnog nastupa, te stvaranja partnerskog i prijateljskog odnosa sa svojim potrošačima, Energo poduzima niz mjera koje obuhvaćaju različite načine komunikacije s tržištem i širom javnosti.

Kupci

Naši kupci su veliki gospodarski sustavi poput Hep-a, HŽ-a, različite škole, bolnice, vrtići, autoprijevoznici i drugi.

Dobavljači

Oni koji dobavljaju bilo koje proizvode od kojih se proizvodi miješani plin te one koji su sastavni dio proizvodnje toplinske energije. Tu se ubraja i roba široke potrošnje i drugi proizvodi i usluge potrebni za poslovanje pri čemu dajemo prednost hrvatskim tvrtkama.

Vlasnici

Od 2003. godine Energo postaje trgovačko društvo, a vlasnička struktura Energa izgleda ovako: Grad Rijeka 56,9%

Thuga, München, Deutschland 17,0%

Amga, Udine, Italia 17,0%

Croplin, Zagreb 9,1%

Vlasnička struktura odražava se na upravljačkoj strukturi: Uprava društva (Direktor), Skupština društva (Predstavnici Grada Rijeke - Grad Rijeka: gradonačelnik, Croplin: direktor, Thüga: predstavnik, Amga Adria: predstavnik). Nadzorni odbor broji 7 članova - 1 član predstavnik radnika, 3 člana predstavnici Grada Rijeke i po 1 član iz Croplina, Thüge i Amga Adrie.

Zaposlenici

Energo u 2008. godini zapošljava 141 djelatnika, od čega 115 muškaraca i 26 žena. Većina zaposlenih je u stalnom radnom odnosu, odnosno samo 4 djelatnika su na određeno vrijeme.

Sindikati

Poštujući zakonsku regulativu, ljudska prava obrađena su u Pravilniku o radu i Kolektivnom ugovoru za djelatnike društva Energo d.o.o. Kolektivnim ugovorom definirano je radno vrijeme, odmori, dopusti, plaća, materijalna prava djelatnika, zaštita i sigurnost na radu, zaštita dostojanstva djelatnika, obrazovanje djelatnika te prava, obveze i odgovornosti radnog odnosa.

U Energu djeluju dva sindikata i to: Sindikalna podružnica samostalnog sindikata djelatnika u komunalnim i stambenim djelatnostima Hrvatske i Sindikalna podružnica sindikata distribucije plina i plinske tehnike Hrvatske. Sindikati su uključeni u donošenje i praćenje

primjene Kolektivnog ugovora za djelatnike društva, koji je sklopljen dana 12. prosinca 2003. te posljednji koji je sklopljen dana 19. prosinca 2006. godine.

3.3. Radna sredina

Vodeći se razmišljanjem da su djelatnici najvrjedniji kapital tvrtke, Energo ulaže u radnu snagu, te u poboljšanje uvjeta na radnom mjestu. Kako bi djelatnici bili sposobni odgovoriti na informatičke izazove koji se nalaze pred njima, organizirano je pohađanje tečaja pripremljenog po najvišim europskim standardima. Radi se o **ECDL** tečaju, odnosno tečaju kojim se stječe European Driving Licence ili u slobodnom prijevodu Europska dozvola za korištenje računala. Ovaj edukacijski program osmislila je Europska udruga informatičara, a potvrda o uspješno položenim ispitima iz programa vrijedi ne samo u cijeloj Europi nego i šire. Tečaj je pohađalo 37 djelatnika te su ga svi uspješno i završili. Ulaže se i u druge oblike edukacije pa je tako 2007.god.10 djelatnika upućeno na prekvalifikaciju za plinoinstalatore, 19 djelatnika pohađa tečaj stranih jezika, a jedan je djelatnik trenutačno na poslijediplomskom studiju Ekonomskog fakulteta u Rijeci. Poseban naglasak pri izboru obrazovanja pridaje se razvoju menadžerskih vještina, usavršavanju stranih jezika te stručno-specijalističkom usavršavanju putem konferencija i seminara.

Jasan je cilj tvrtke postati poželjan poslodavac te pružiti kvalitetno radno okruženje koje nagrađuje predanost, kvalitetu i rad djelatnika.

2008. godine došlo je do povećanja broja djelatnika. Zbog prirode poslovanja tvrtke, u ukupnoj radnoj snazi i dalje dominiraju muškarci. U odnosu na 2007. godinu, broj djelatnika u 2008.godini se povećao za 7 osoba. Zaključno sa 31. prosincem 2008. godine Energo ukupno zapošljava 141 djelatnika.

	2006.	2007.	2008.
Ukupno radnika	137	134	141
Muškarci	110	108	115
Žene	27	26	26
Na neodređeno	134	129	137
Na određeno	3	5	4

Tablica 2. Struktura djelatnika Energa za razdoblje 2006. – 2008. Godine

Postotak djelatnica u privremenoj radnoj snazi raste brže nego u stalnoj radnoj snazi, a do povećanja je došlo u upravnim poslovima.

Energo se pridržava načela pružanja jednakih mogućnosti svima u ostvarivanju prava i obveza iz radnog odnosa, a u skladu sa zakonskom regulativom te u skladu s utvrđenom politikom i ciljevima u području upravljanja ljudskim resursima za tvrtku.

Prava i obveze djelatnika uređena su temeljem Kolektivnog ugovora, Pravilnika o radu i drugih općih akata.

Prosječne bruto plaće u tvrtki unutar su prosjeka u industriji, što je i prikazano u tablici:

	2006. godina	2007.godina	2008.godina
Prosjek industrije	7 342 kn		
Energo	6 550 kn	7510 kn	7510 kn

Tablica 3. Usporedba plaća; prosjek industrije i Energo

U smislu dodatnih pogodnosti, Energo dodjeljuje neobvezne bonuse djelatnicima. To podrazumijeva: božićnicu i bonus za praznike, poklone za djecu povodom blagdana Sv. Nikole, pogrebne troškove, troškove dopusta te potporu za produženo bolovanje.

3.4. Obuka i obrazovanje

Energo nastavlja svoju predanost razvijanju potencijala i kvalitete svojih djelatnika stalnim usavršavanjem i obrazovanjem. Provođenje strategije obrazovanja jedan je od najvećih prioriteta. Svjesni činjenice da znanje kao ključni čimbenik poslovnog uspjeha postaje dominantna konkurentska prednost uspješnog poslovanja, strateška inicijativa Energa usmjerena je prema učinkovitoj i permanentnoj edukaciji djelatnika.

Kako bi se pratio razvoj suvremene tehnologije i informatizacije, organizirano je pohađanje tečaja pripremljenog po najvišim europskim standardima. Riječ je o ECDL tečaju čiji je program osmislila Europska udruga informatičara, a dobivena potvrda o položenim ispitima iz programa vrijedi ne samo u cijeloj Europi nego i šire. Tečaj je uspješno završilo svih 39 prijavljenih djelatnika. Ulaže se i u druge oblike edukacije pa je tako 2008.god.19 djelatnika upućeno na prekvalifikaciju za plinoinstalatore, dok je 30 djelatnika pohađalo tečaj stranih

jezika. Razvoj menadžerskih sposobnosti i vještina oblikuje se kroz studije MBA kojeg pohađaju 2 djelatnika te poslijediplomski studij kojeg pohađa jedan djelatnik.

Tijekom 2008. godine u Energu je primljeno troje pripravnika. Radi se o visokoobrazovanim ekonomistima. Za njih je izrađen uvodni program u kojem su upoznati s poslovnim procesima, a koje su im predstavili odgovarajući djelatnici te su prošli upoznavanje rada nekoliko organizacijskih jedinica. Imenovana su povjerenstva za praćenje pripravnika s mentorom na čelu koji je zadužen za njihovo vođenje tijekom pripravničkog stažiranja.

Najveći broj djelatnika obuhvaćen je programima stručnog usavršavanja koji za cilj imaju podizanje razine znanja i osposobljavanje za uspješno i kvalitetno obavljanje poslova. Realizirane su i radionice za razvijanje vještine komunikacije i odnosa s klijentima.

Ulaganjem i osmišljavanjem niza edukativnih programa za različite skupine djelatnika, Energo sve više postaje tvrtkom koja uči i u stalnom je dijalogu sa svojim djelatnicima, prati zahtjeve vremena i društva koje ga okružuje.

3.5. Zaštita zdravlja i sigurnost

Svi djelatnici tvrtke obuhvaćeni su formalnim pravilnicima i ugovorima o zdravlju i sigurnosti, u skladu s hrvatskim Zakonom o radu. Zaštita na radu i zaštita čovjekova okoliša utvrđuju se kao temeljno načelo sigurnog obavljanja poslova djelatnika te kao neupitna civilizacijska stečevina.

Svaki djelatnik ima pravo na zaštitu na radu. Energo prilikom uvođenja novih tehnologija i rekonstrukcija vodi računa da one ne ugrožavaju zdravlje djelatnika i da ne utječu štetno na okoliš, a o eventualno postojećim utjecajima na zdravlje i sigurnost djelatnika, Energo se obvezao izvijestiti djelatnike. Zaštita na radu od posebnog je značaja za sigurnost i zdravlje osoba i zaštitu imovine. Zaštita na radu kao sastavni dio procesa provodi se u svim organizacijskim jedinicama i obuhvaća sve mjere usmjerene na stvaranje sigurnih uvjeta rada. Djelatnici se upućuju na sistematske zdravstvene preglede, a provodi se i sistematski ginekološki pregled za sve djelatnice.

Na svim radnim mjestima, u svim radnim prostorijama, na sastancima i drugim skupovima zabranjeno je pušenje, konzumiranje alkohola i drugih sredstava koja uzrokuju ovisnost. Ali isto tako, djelatnici s problemom ovisnosti imaju mogućnost uz financijsku potporu Energa, uputiti se na liječenje i rehabilitaciju.

Kao što je vidljivo iz slijedeće tablice, ukupni trend u smislu zaštite zdravlja i sigurnosti na radnom mjestu je negativan te se očituje u povećanju broja ozljeda u 2008. u odnosu na prethodne dvije godine. Do sada, smrtnih slučajeva na radnom mjestu nije bilo.

GODINA	NA RADNOM MJESTU	PUTOVANJE DO RADNOG MJESTA	POSLOVNA PUTOVANJA	UKUPNO
2006.	1	-	-	1
2007.	3	-	-	3
2008.	1	-	-	1

Tablica 4. Ozljede na radnom mjestu

Nadalje, vrijedi primijetiti da je trošak uzrokovan izostajanjem na radnom mjestu povećan sa 165.476,69 kn u 2006. godini na 192.000 kn u 2007. godini, ali je manji u odnosu na 2005. godinu kada je iznosio 223.708,33 kn, dok je 2008.godine iznosio 203.000 kn.

3.6. Borba protiv korupcije

Jedno od temeljnih načela društveno odgovornog poslovanja je borba protiv korupcije i sve tvrtke bi trebale raditi na suzbijanju svih njezinih oblika, uključujući iznudu i podmićivanje. Kodeks poslovnog ponašanja uključuje jasnu zabranu mita, korupcije i donacija bilo kojoj političkoj stranci.

U Energu se korupcija tretira kao neprihvatljiva praksa, neovisnu o motivu, razlogu, načinu ili posljedicama koruptivnog djelovanja. Statutima društva i izjavama o osnivanju društva deklarirano je da svi materijalno važniji ugovori moraju biti razmatrani i odobreni od strane nadzornog odbora i skupštine.

U travnju 2009.god. sklopljen je Kolektivni ugovor za radnike društva Energo kojim su utvrđena međusobna prava i obveze zaposlenika.

U lipnju 2010.god. donesen je novi pravilnik o radu kojim su definirane plaće, radni odnosi, organizacija, sistematizacija, mjere zaštite zaposlenika, obveze i prava radnika, zabrana diskriminacije, zaštita privatnosti i zaštita dostojanstva radnika.

4. EKONOMSKA DIMENZIJA

4.1. Poslovanje po djelatnostima

Kao i prijašnjih godina Energo d.o.o. je tijekom 2008. godine poslovao s osnovnim ciljem i misijom da svim svojim kako postojećim tako i potencijalnim klijentima omogući efikasno korištenje energije u svakom prostoru, vodeći računa o zadovoljstvu zaposlenika, na način koji jamči rast vrijednosti trgovačkog društva, a u skladu s interesima zajednice u kojoj Energo djeluje.

Također, sredinom 2008. godine Društvo je potpisalo ugovor o koncesiji plinifikacije za Primorsko-goransku županiju, čime je nastavljeno uspješno širenje Energove poslovne politike. To omogućuje Energu daljnja ulaganja u nove kadrove i poboljšanje kvalitete poslovanja. Tako se čitav broj novih korisnika može priključiti na prirodni plin i time poboljšati kvalitetu i lagodnost vlastitog života.

Društvo Energo d.o.o. Rijeka organizirano je po proizvodno-radnim jedinicama koje objedinjuju u cijelosti pojedinu komunalnu djelatnost, te režijsku radnu jedinicu za obavljanje režijskih pomoćnih poslova za sve oblike radnih jedinica.

Poslovanje u 2006. godini nije išlo u pozitivnom smjeru te je ostvaren gubitak od 3.209.695 kuna. Prethodna godina je međutim, završila s pozitivnim poslovanjem te je tako 2005. godine ostvaren dobitak od 306.259 kuna. U 2007. godini kao rezultat pozitivnog poslovanja, ostvaren je dobitak od 8.093.631 kuna.

Poslovnu 2008. godinu Energo d.o.o. završilo je sa pozitivnim financijskim rezultatom te je poslovao u skladu sa predviđenim planom poslovanja društva kao i svim važećim zakonima i podzakonskim aktima u Republici Hrvatskoj.

Od 2000. do kraja 2008. godine postavljeno je ukupno 187.037 metara novog plinovoda te je u projekt plinifikacije uloženo preko 100 milijuna kuna.

Nakon realizacije planiranih projekata, 23.11.2006. godine zatvoren je pogon i zaustavljena proizvodnja i distribucija gradskog plina, a do 23.12.2006. godine, svi korisnici gradskog plina prebačeni su na miješani plin čime je u potpunosti završena obnova plinske mreže i time uspješno realiziran Plan plinifikacije grada Rijeke za razdoblje 2003. - 2006. god. Izgradnja nove plinske mreže za distribuciju miješanog plina je stvaranje uvjeta za prihvatanje prirodnog plina čija je distribucija i ostvarena spajanjem Rijeke na magistralni plinovod Pula – Karlovac u listopadu 2007. godine.

Godina	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
(m)	1.327	3.220	9.588	24.844	31.755	44.618	52.085	5.640	13.960

Tablica 5. Širenje plinovoda u periodu od 2000. g. do 2008. g.

Distribucija i opskrba plinom

Tijekom 2008. godine Energo je distribuirao **50.339.006** m³ prirodnog plina i vršio opskrbu za **19.655** korisnika što je za 771 korisnika više u odnosu na 2007. godinu.

Program plinifikacije Rijeke - Investicijski zahvat 2008. godine

U 2008. godini nastavlja se širenje plinske mreže grada Rijeke. Prioriteti su definirani na temelju slijedećih kriterija:

- izvršenih analiza tehničke i ekonomske opravdanosti,
- zahtjeva i anketa na pojedinim mjesnim odborima,
- financijske mogućnosti društva,
- koordinaciji sa subjektima u polaganju ostalih infrastrukturnih građevina.

Izgradnja visokotlačnog plinovoda za toplanu Gornja Vežica:

Za potrebe plinifikacije toplane Gornja Vežica izgrađen je visokotlačni plinovod od Ulice Braće Pavlinić do toplane ukupne dužine 720 m. Vrijednost investicije iznosi 1.201.706,04 kn.

Izgradnja visokotlačnog plinovoda za toplanu Kozala:

Za potrebe plinifikacije toplane Kozala izgrađen je visokotlačni plinovod od MRS-R7 (Šetaliste Vladimira Nazora) do toplane Kozala ukupne dužine 612 m. Vrijednost investicije iznosi 627.782,34 kn.

Početak realizacije projekta plinifikacije područja Donja Drenova-istok:

Na području Donje Drenove izgrađena je plinska mreža u ulicama Stanka Frankovića, Cvjetna, Rakaljski put, dio Ive Lole Ribara i Gromača. Ukupno je izvedeno 1.120 m

plinovoda. Vrijednost do sada izvedenih radova iznosi 806.422,16 kn. Investicija se nastavlja i u 2009. godini.

Početak realizacije projekta plinifikacije područja Pehlin:

Na području Pehlina izgrađena je plinska mreža u ulicama Pletenci i Turkovo. Ukupno je izvedeno 2.740 m plinovoda. Vrijednost do sada izvedenih radova iznosi 1.972.834,46 kn. Investicija se nastavlja i u 2009. godini.

Izgradnja manjih dionica i kućnih priključaka na postojećoj plinskoj mreži:

Paralelno s gore navedenim aktivnostima Energo je u 2008. godini izgradio niz manjih dionica plinovoda i kućnih priključaka ukupne duljine cca 4.660 m na različitim lokacijama grada Rijeke, za što je utrošeno 3.317.920,57 kn.

Energo je krajem rujna 2008. godine potpisao Ugovor o koncesiji za izgradnju distribucijskog sustava plinovoda i distribuciju plina na području priobalja i otoka Krka (na području 19 jedinica lokalne samouprave), te su temeljem istoga započete aktivnosti na projektiranju plinske mreže općine Viškovo i grada Bakra.

Također, na području općine Viškovo na različitim lokacijama tijekom 2008. godine izvedeno je ukupno 4.720 m plinovoda.

Na području grada Kastva ugrađeno je 800 m plinovoda u sklopu rekonstrukcije i izgradnje dionice prometnice Jurčići – Jurjenići.

Proizvodnja, distribucija i opskrba toplinskom energijom

Kao cjelina Radna jedinica obuhvaća osnovnu djelatnost - proizvodnja toplinske energije u dislociranim pogonima (gradske toplane), održavanje i servis pogona, tehničku pripremu za rekonstrukcije, unapređivanje pogona i novogradnje, te analize potrošnje energenata. Od 2008. godine energenti u toplanama su prirodni plin, ekstra lako lož ulje i lako lož ulje.

Radna jedinica toplinske energije u 2008. godini broji 9.842 korisnika centralnog grijanja i 7.339 korisnika isporuke tople sanitarne vode kojima je tijekom iste godine isporučeno preko 93.000 MWh energije.

Sl.2. Gradska toplana Krnjevo

Gradske toplane - kotlovnice

Podjela prema gradskim područjima i toplinskom kapacitetu

GORNJA VEŽICA	18,15 MW
V-44	2,56 MW
VOJAK	14,50 MW
KOZALA	10,70 MW
ŠKURINJE	9,50 MW
PODMURVICE	4,15 MW
PO-18	2,85 MW
PO-48	9,40 MW
KRNJEVO	10,62 MW
ZAMET	9,30 MW
MALONJI	3,7 MW
BAZEN	2,04 MW
SRDOČI	5,80 MW
N. TESLA	1,00 MW
I. MARINKOVIĆA	0,38 MW

CIOTTINA	0,37 MW
SPLITSKA	0,20 MW
RIVA	2,45 MW
ISTRAVINO	2,79 MW
RIJEČKI NEBODER	1,00 MW

Ugovorom o opsluživanju kotlovnica s vlasnicima evidencijski se vode još 6 kotlovnica:

U toplanama (kotlovnicama) instalirano je ukupno 46 kotlovskih jedinica. Njihova ukupna prosječna starost je 17,5 godina. U 2008. god. izvršena je zamjena dva kotla u toplanama Kozala i Gornja Vežica.

Investicijski zahvati u toplanama

TOPLANE KOZALA I GORNJA VEŽICA

- Završena većina radova na zamjeni uređaja i opreme za prelazak na loženje novim energentom – plinom.
- Kotlovnice puštene u probni rad.

ENERGANA BAZEN KANTRIDA

- Završeni radovi na priključku uređaja za kogeneraciju na elektrodistribucijsku mrežu HEP-a. Energana u pogonu od kolovoza 2008. od kada se isporučuje električna energija u mrežu.

Javna rasvjeta

Energo upravlja i s 12.765 rasvjetnih tijela u Gradu Rijeci, 150 km naponskih vodova i 300 naponskih točaka ukupne snage 2,4 MW. Tijekom 2008. godine u radnu jedinicu Javne rasvjete investirano je preko 2.180.000,00 kn te na održavanje postojećih rasvjetnih struktura 3.850.000,00 kn. Ostvareni trošak električne energije u 2008. godini bilježi iznos od 5,8 mil. kuna. Broj rasvjetnih tijela povećao se za 138 u odnosu na 2007. godinu.

Jedinica javne rasvjete podijeljena je u dvije službe: održavanje, razvoj i investicije. Održavanje se obavlja pomoću radnih vozila s hidrauličnim platformama, a također je u funkciji i 24 satna potpora putem dežurnog telefona. Razvoj javne rasvjete grada prati najnovija dostignuća na ovome području kao što su racionalizacija utroška električne energije, korištenje ekološke rasvjete, usavršavanje sustava upravljanja te nadzor nad rasvjetom. Osim redovitih održavanja i investicija, Jedinica javne rasvjete ulaže dodatne napore u stvaranju potrebne GIS (Geografski Informacijski Sustav) – tehničke dokumentacije.

4.2. Komunikacija unutar tvrtke

Unutarnja komunikacija i sudjelovanje djelatnika u upravljanju, specifični su za određene organizacijske jedinice. Ona predstavlja sastavni dio organizacijske kulture tvrtke.

Dvosmjerna komunikacija od posloводства do djelatnika i obratno, provodi se poštujući hijerarhijski red. Međutim, još uvijek je prisutan problem dvosmjerne komunikacije u pojedinim odjelima, kao i između pojedinih organizacijskih cjelina. U interesu poboljšanja komunikacije, planiraju se poduzeti određeni koraci. Posloводство upoznaje djelatnike s ciljevima poslovanja, planovima i pravilima za ostvarivanje tih ciljeva, dok djelatnici potom izvješćuju o ostvarenju planova i ciljeva.

Izvori unutarnje komunikacije su: radni sastanci, ankete, evaluacijski upitnici, dopisi, izvješća, oglasna ploča.

Iako postoje komunikacijski kanali, često se događaju nepravovremena konzultiranja i informiranja o poslovnim odlukama i zadacima. S obzirom na reorganizaciju tvrtke koja se sprovela, 2007. godine je izvršeno anketiranje djelatnika kako bi se saznalo njihovo sagledavanje budućnosti u Energu. Sprovedena anketa iskazala je potrebu za boljim protokom informacija jer se djelatnici smatraju nedovoljno obaviještenima. S druge strane, smatraju da je Energo stabilna tvrtka koja će se i dalje razvijati, te njen razvoj shvaćaju kao sigurnost za sebe i svoj posao. Iskazali su volju za učenjem i prekvalifikacijom.

Opći dojam je spremnost na suradnju, te se djelatnici doživljavaju sastavnim dijelom tvrtke, i spremni su prilagoditi se promjenama.

Energo potvrđuje svoju namjeru da u budućnosti za svoje djelatnike osigura visokokvalitetnu radnu okolinu brinući se za sigurnost, zdravlje i zaštitu na radu, kontinuirano učenje i razvoj karijere, primjereno procjenjivanje učinaka rada i nagrađivanje te poticanje intelektualnog stvaralaštva. Energo i dalje namjerava temeljiti kvalitetu radne okoline na njegovanju različitosti i tolerancije, razvoju partnerskih odnosa sa sindikatima te brizi za usklađenost radnih i obiteljskih obveza svojih djelatnika.

4.3. Partnerstva

S obzirom na brojnost i raznovrsnost dionika s kojima ima poslovnu suradnju, Energo je izgradio i dalje sustavno unapređuje odgovarajuće oblike međusobne komunikacije.

Energo je u svakodnevnoj komunikaciji s korisnicima i najširoom javnosti putem info telefona, besplatnog telefona 0800-353040, web-stranice www.energo.hr, telefaksa, pisama i otvorenošću za osobne kontakte te organiziranjem niza nagradnih igara, promotivnih kampanja i drugih priredbi. Osim toga, redovito surađuje s predstavnicima medija, organizirajući konferencije za novinare u povodu svakog značajnijeg poslovnog događaja i upućujući redakcijama redovita priopćenja.

Suradnja s poslovnim partnerima odvija se putem sastanaka, savjetovanja, stručnih skupova, prezentacija usluga, ugovora, sponzorstava i donacija i slično. Za svoje djelatnike, kao i za korisnike i poslovne suradnike, Energo ima ustaljen način informiranja putem raznih priopćenja, oglasnih ploča, televizijskih i radijskih specijaliziranih emisija, kao i posebnih informativnih priloga, spotova, reklama i drugih oblika informiranja.

Osim informiranja svojih suradnika, Energo je otvoren za svaku povratnu informaciju, prijedlog, reklamaciju, pritužbu i svaki drugi oblik komunikacije koji može pridonijeti otklanjanju eventualnih manjkavosti te podizanju kvalitete poslovanja i suradnje.

4.3.1. Korisnici

Zadovoljstvo korisnika je zahtjev koji Energo poštuje i nastoji u potpunosti ispuniti. U Energu se izrađuju norme koje se temelje na provjerenim znanstvenim, tehničkim i iskustvenim rezultatima, a ciljevi su im osiguranje odrednica ili značajki procesa, usluga, zaštita i sigurnost života ljudi radi postizanja najpovoljnije razine uređenosti u određenim okolnostima.

Odgovorno oglašavanje

U području oglašavanja Energo se pridržava pravila što ih propisuju oglašavačka struka, etika u promociji, Zakon o zaštiti potrošača, Zakon o zaštiti zdravlja te odgovarajući dokument SUP-a (Postupak osmišljavanja i provođenja ekonomske propagande i unapređenja prodaje) i drugi propisani postupci i odluke tvrtke za to područje poslovanja. Tijekom 2007. godine, kao niti prethodne dvije godine, nije bilo evidentiranih i potkrijepljenih povreda privatnosti potrošača.

Za provedbu oglašavanja Energovih usluga i aktivnosti (nagradnih igara, promotivnih akcija) zadužena je Služba marketinga. Sukladno temeljnim ciljevima poslovne politike tvrtke, njenoj viziji i misiji, Služba marketinga slijedi te temeljne odrednice u djelokrugu svojih radnih obveza i to prikazivanjem Društva preko poslovnih rezultata i uspjeha njegovih djelatnosti i usluga na domaćem tržištu, s ciljem zauzimanja mjesta tržišno poželjnog partnera; trajnom suradnjom i vezanošću uz korisnike kroz promotivne aktivnosti, stalnu komunikaciju, upite, obavijesti o uslugama, uvjetima njihove realizacije, sponzorske i humanitarne aktivnosti i sl. te promotivnim prikazima brige Društva za očuvanje okoliša, zaštitu zdravlja i sigurnost.

4.3.2. Dobavljači

U pogledu odnosa s dobavljačima, Energo u potpunosti posluje u skladu sa Zakonom o javnoj nabavi, Zakonom o nabavi roba i ustupanju radova, kao i s Kolektivnim ugovorom od 12. prosinca 2003. te posljednjim koji je sklopljen 19. prosinca 2006. godine. Ne postoje interne politike za odabir dobavljača vezane uz tematiku ljudskih prava.

U 2005., 2006., 2007. te 2008. godini poštivale su se ugovorne obveze, što znači da su isplaćeni svi potpisani ugovori. Poslove kontrole poslovanja obavlja eksterna revizorska tvrtka.

4.3.3. Zajednica

Politika kvalitete poslovanja Energa donosi osnovna načela u kojima se prepoznaje briga za zahtjeve korisnika i životnu sredinu te namjera stalnog unapređenja kvalitete poslovanja.

Energo pokušava uložiti vrijeme, energiju, predanost i sredstva da bi potpomogao inicijative i partnerstva s lokalnim zajednicama. Isto tako, pokušavaju se izgraditi transparentne strukture koje će omogućiti dogovaranje sa zajednicama koje su pod posrednim ili neposrednim utjecajem tvrtkinih pogona.

Komunikacija s lokalnim zajednicama

Dijalog s lokalnim sudioničarima ključan je dio uspjeha. Uspostavljena je redovita komunikacija s čelnim ljudima zajednica, predstavnicima zajednica, školama i vrtićima. Pravodobno se odgovara na molbe za pomoć i na izvore zabrinutosti u zajednici.

Internetska stranica www.energo.hr predstavlja jednostavan i dobro iskorišten način komunikacije sa svim interesnim skupinama.

Iz Službe marketinga redovito se u sve medije šalju i priopćenja o bitnim zbivanjima, a čitava se poslovna aktivnost predstavlja na konferencijama za novinare što se sazivaju, bilo periodički ili zbog nekog hitnog i značajnog događaja. Suradnja s novinarima javnih medija razvija se i na druge načine.

Povratne informacije i komentari javnosti o poslovanju Energa, mogući su putem info telefona, e-maila, faksa, pisama ili izravnim dolaskom, a politika tvrtke je da nitko ne smije ostati bez odgovora.

4.3.4. Sponzorstva i donacije

Energo u čitavoj svojoj poslovnoj politici uvažava i potiče suradnju i pomoć lokalnim zajednicama. To vrijedi za područje donacija raznim subjektima – od kulturnih ustanova i društava, škola, dječjih vrtića, sportskih saveza i društava, do pojedinaca kojima je pomoć neophodna, a najveći naglasak stavljen je na edukaciju djece, energetske učinkovitost i ekologiju. U području kulture donacijama ili sponzorstvima obuhvaćeno je Gradsko kazalište lutaka Rijeka. U 2007. godini ukupan iznos novčanih donacija raznim subjektima dosegno je 117.495,98 kuna, dok je u 2008. god. izdvojeno 215.664,85 kn.

Godine 2004. Energo je zadao sebi za cilj doprinos unapređenju društva i kvaliteti života građana. Te godine Energo je pokrenuo edukaciju ekološke osviještenosti građana Rijeke kroz razna sredstva javnog priopćavanja i oformio je savjetodavnu službu u sklopu marketinga. Tvrtka također sudjeluje na sajmovima te organizira niz nagradnih igara, educira najmlađe članove našega društva izdavanjem slikovnice **"Što je prirodni plin?"**. Slikovnica je izdana 2005. godine dok je već prethodne godine započela edukacija mališana u vrtićima i nižim razredima osnovnih škola. 2006. godine upriličena je lutkarska kazališna predstava **"Plinko"** koja je objavljena i na DVD izdanju. Osim toga, Energo je pokrenuo i akciju **"Daj osmijeh više"** kao doprinos društveno odgovornom poslovanju, te u sklopu toga adaptirao dva dječja parka u gradu Rijeci. Izdana je i naljepnica **«U slučaju osjeta mirisa plina»**, koja je podijeljena svim potrošačima plina i zalijepljena na sve mjerne instrumente (plinomjere).

Također je 2008.god. donirano tvrtki Forus d.o.o. za dokumentarni film „Fit“ , moto klubu „Motoscena“, akciji „Homo si teć“, kazalištu lutaka i mnogim drugima. Kao pokrovitelj, Energo je bio zastupljen na Riječkom Sjeverno-jadranskom sajmu kao i sad u trajanju akcije "NAJ..." 2007/08 u Školskom Novom listu, čiji je cilj promoviranje nadarenih mladih ljudi, kolektivnog duha, želje za znanjem i učenjem te povratak mladih prirodi.

Sudjelovanje na partnerskim projektima ostvaruje se s javnim ustanovama ili udrugama kao što su: Udruga stanara, Mladi čuvari čovjekove okoline, UNDP, Rec Croatia i Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitosti.

Sukladno poslovnim interesima tvrtke i kriterijima opće društvene koristi zajednice razmatra se zahtjeve za donacijama i sponzorstvima i donosi odgovarajuće prijedloge odluka koje u konačnici potpisuje predsjednik Uprave. Takva procedura nije regulirana posebnim aktima ili odlukama već predstavlja nastavak višegodišnje prakse.

Važno je naglasiti da Energo ne donira niti sponzorira političke stranke i institucije, s time da ne postoje posebne procedure ili politike koje reguliraju ovo pitanje.

Nedostatak u dosadašnjem pristupu zasigurno je nepostojanje utvrđene dugoročnije strategije doniranja i sponzoriranja, iako su temeljna područja, a time i subjekti, određeni i poznati, a suradnja s većinom odavno uspostavljena i uspješna.

4.3.5. Članstvo u «Global Compact»-u

U prosincu 2007. godine Energo se pridružio inicijativi UN-a «Global Compact». «Global Compact» predstavlja najveću svjetsku inicijativu na području društveno odgovornog poslovanja. Pokrenuta je na sastanku Svjetskog ekonomskog foruma 2000. godine, kada je tadašnji glavni tajnik Kofi Annan pozvao međunarodne kompanije da promiču temeljna načela etičkog poslovanja na platformi koja omogućava suradnju s drugim sektorima u društvu. Time se tvrtka obvezala da će usvojiti, primijeniti i promicati temeljna načela etičkog poslovanja na području ljudskih i radnih prava, okoliša i borbe protiv korupcije. Na taj način pokazuje se volja i otvorenost za preuzimanjem odgovornosti za svoje djelovanje i utjecaj na zajednicu.

4.4. Mogući rizici u poslovanju društva

Shodno izvršenoj reviziji Društva doneseni su zaključci koji potvrđuju kako su svi financijski izvještaji ispravni i prikazuju realni i objektivni položaj Društva prvenstveno s aspekata financija.

Rezultati poslovanja, novčani tijek i promjene vlastitog kapitala za 2008. godinu izvršeni su sukladno Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja i u skladu sa Zakonom o računovodstvu Republike Hrvatske.

Posebni naglasci odnose se na dugotrajnu materijalnu imovinu u kojoj je navedeno da se povrat iskazane vrijednosti dugotrajne materijalne imovine u iznosu od kn 263.233 planira kroz poslovanje obavljanjem redovne djelatnosti.

5. OKOLIŠNA DIMENZIJA

Prirodni plin je bez, boje okusa i mirisa, zato mu se iz sigurnosnih razloga, za upotrebu u širokoj potrošnji dodaje odorant, kako bi se mogao namirisati u koncentracijama mnogo manjim od donje granice zapaljivosti.

Prirodni plin nije škodljiv zdravlju, lakši je od zraka, gustoća prirodnog plina približno je $0,750 \text{ kg/m}^3$ (0°C ; $1013,25\text{mbar}$).

Prirodni plin izgara plavim plamenom, bez štetnih produkata izgaranja, čađi, pepela, i s vrlo malim količinama ugljičnog monoksida i sumpornog dioksida čime se svrstava među ekološki najčistije energente.

Donja ogrjevna vrijednost prirodnog plina s kojom računamo u Rijeci je $34,43 \text{ MJ/m}^3$ ($9,56 \text{ kWh/m}^3$).

Zapaljiv je i eksplozivan (u koncentraciji od 5% do 15% prirodnog plina u smjesi sa zrakom).

Pravilnom uporabom naprava na prirodni plin nema nikakvih opasnosti po sigurnost čovjeka.

Radi sličnih vrijednosti Wobe broja miješanog i prirodnog plina, dolaskom prirodnog plina u grad Rijeku, svim će postojećim korisnicima miješanog plina biti omogućeno korištenje prirodnog plina bez dodatnih preinaka na plinskim instalacijama i plinskim trošilima.

Preporuka je redovito održavanje i servisiranje plinskih instalacija i plinopotrošnih naprava.

VRSTA PLINA	SASTAV (volumni %)	DONJA OGRJEVNA VRIJEDNOST (kWh/m ³)	TEMPERATURA SAMOPALJENJA (°C)	GRANICA EKSPLOZIVNOSTI (% u zraku)	BRZINA ŠIRENJA PLAMENA (m/s)
GRADSKI PLIN	H ₂ - 50 CO - 16 C _n H _{m+2} - 12 C _n H _m - 2 O ₂ - 1 CO ₂ + N ₂ - 19	4,5	560	5 - 35	0,64
MJEŠANI PLIN	UNP - 45 Zrak - 55	14,2	510	2 - 10	0,34
PRIRODNI PLIN	CH ₄ - 90 C _x H _y - 10	9,33	650	5 - 15	0,32
UKAPLJENI NAFTNI PLIN (UNP)	C ₃ H ₈ - 35 C ₄ H ₁₀ - 64 C _x H _y - 1	12,8	510	2 - 10	0,34

Sl. 3. Karakteristike gorivnih plinova

5.1. Razvojna politika Energa

Razvojna politika Energa se vodi stalnom brigom za okoliš, tako je u tijeku projekt «Bulb» koji je rađen u suradnji s agencijom Porin, a čija vrijednost iznosi 420 000 eura. Realizacijom projekta zamijenit će se u čitavoj županiji postojeća rasvjeta s energetski učinkovitijom kao i oformiti centar energetske učinkovitosti. Glavni cilj centra je postavljenje energetske učinkovite javne rasvjete u Primorsko-goranskoj županiji.

5.2. Energetski pregledi i certifikati

Energo d.o.o. je tvrtka koja je među prvima na području RH počela provoditi energetske preglede poslovnih, javnih i turističkih objekata, te je na taj način sudjelovala u razvoju novog, do tada nepoznatog tržišta. Energo stručnjaci obavili su energetske preglede na nizu turističkih, industrijskih, obrazovnih i javnih objekata. U listopadu 2006.god. su provedeni prvi energetski pregledi na Ugo Hotelima u Opatiji.

Danas Energo d.o.o pruža usluge:

- Energetskog savjetovanja,
- Energetskog pregleda (audita) i,
- Izdavanje energetskog certifikata za zgrade.

Energetski auditi, savjetovanje novih korisnika plina:

- Energetski audit i davanje mišljenja za «Novi resort» Novi Vinodolski
- Savjetovanja velikih klijenata: Vulkan Nova d.o.o., Trgovački centar Plodine Kostrena, Zgrada T-Com-a na Kozali, Mesokombinat, Zgrada Lučke kapetanije.
- Ostvareni kontakti: METRO Čavle, Merkur Škurinje, Super Konzum Škurinje, Lidl Škurinje, Lučka Uprava, Carinska Uprava.
- Suradnja sa Dimnjačar d.o.o. oko usaglašavanja sa aktualnim popisima vezanim za dimnjake

2008 god.	Primljene zamolbe	Pozitivno odgovoreno	Uplaćena akontacija
	1441	825	491

Tablica.6. Savjetovanje domaćinstava u Rijeci i općini Viškovo

5.3. Akcijski plan energetske održivosti razvoja Grada Rijeke (SEAP)

Grad Rijeka je uz Zagreb i Ivanić-Grad prvi hrvatski grad koji je pristupio Sporazumu gradonačelnika, velikoj inicijativi Europske komisije pokrenutoj u siječnju 2008. godine sa ciljem povezivanja europskih gradova u trajnu mrežu za razmjenu iskustava u poboljšanju energetske učinkovitosti urbanih sredina i smanjenje emisija CO₂ za više od 20% na koliko obvezuje Prijedlog Europske energetske politike iz 2007. godine. Gradska uprava Grada Rijeke se odgovorno opredijelila za energetske održive razvoj grada na načelima energetske učinkovitosti, održive gradnje i korištenja obnovljivih izvora energije.

Potpisivanjem Sporazuma gradonačelnici se obvezuju na izradu Akcijskog plana održivog energetske razvoja grada (eng. Sustainable Energy Action Plan – SEAP) koji treba biti dostavljen Europskoj komisiji unutar razdoblja od jedne godine. Akcijski plan održivog energetske razvoja grada predstavlja temeljni dokument koji na bazi prikupljenih podataka o zatečenom stanju identificira te daje precizne i jasne odrednice za provedbu projekata i mjera energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije na gradskoj razini, a koji će rezultirati smanjenjem emisije CO₂ za više od 20% do 2020. godine.

Glavni ciljevi izrade i provedbe Akcijskog plana su:

- smanjiti emisije CO₂ iz svih sektora provedbom mjera energetske učinkovitosti, korištenjem obnovljivih izvora energije, upravljanjem potrošnjom, edukacijom i drugim mjerama;
- u što većoj mjeri pridonijeti sigurnosti i diversifikaciji energetske opskrbe grada;
- smanjiti energetske potrošnje u sektorima zgradarstva, prometa i javne rasvjete;
- povećati udio energije proizvedene iz obnovljivih izvora;
- omogućiti transformaciju urbanih u ekološki održiva područja.

DOSADAŠNJE ENERGETSKE AKTIVNOSTI GRADA RIJEKE:

1. **Plinifikacija** – od 2003. godine napravljeno cca. 220 km nove plinske mreže – 21.000 korisnika
2. **Modernizacija toplana** – prelazak sa loživog ulja na prirodni plin
3. **Kogeneracija, Bazeni Kantrida** – proizvodnja toplinske i električne energije
4. Članstvo u **Energy Cities**
5. Potpisnica **Energetske povelje**
6. **Modernizacija i održavanje javne rasvjete** - ukupna snaga od 2,4 MW, a sastoji se od 13.000 svjetiljki, 150 km napojnih vodova i 300 napojnih točaka, modernizacijom se ostvaruje ušteda električne energije u iznosu od **500.000 kn godišnje**

PRETHODNE ENERGETSKE AKTIVNOSTI GRADA RIJEKE:

- 1. Postavljanje prve solarne elektrane u Rijeci** na zgradi poglavarstva, instalirane snage 9,9 kW godišnja procjena proizvodnje električne energije: 12.000 kWh
- 2. Otvaranje energetskeg INFO centra**
- 3. Provedba energetskih pregleda** na osamdesetak objekata u gradskom vlasništvu
- 4. Ulaganje u projekte s potporom Fonda ZOIEU**

PLAN MJERA I AKTIVNOSTI DO 2020. GODINE:

Cilj < CO₂ za 20% , u sektorima:

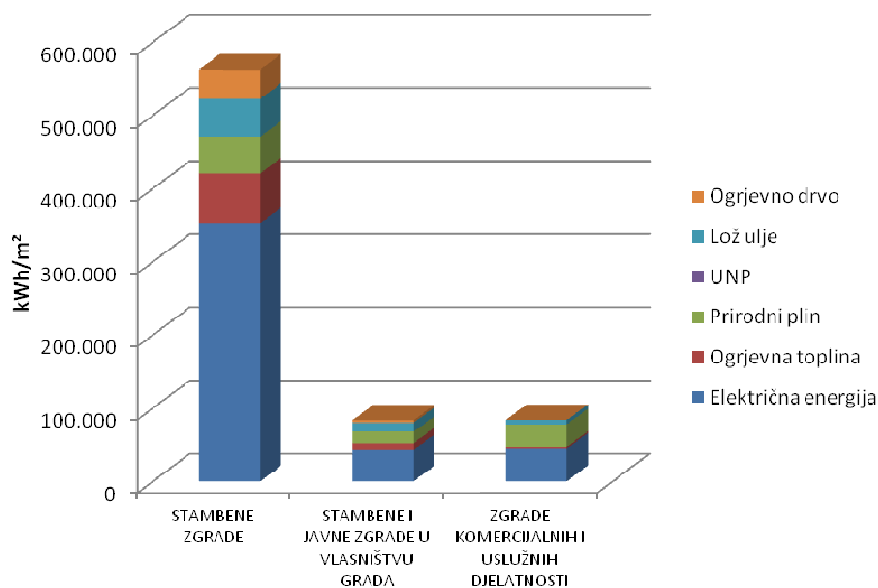
1. Zgradarstva
2. Prometa
3. Javne rasvjete

PLAN MJERA I AKTIVNOSTI DO 2020. GODINE:

➤ **Zgradarstvo**

Tri financijski najveće mjere:

1. Subvencija za rekonstrukciju fasada zgrada tj. toplinske zaštite vanjske ovojnice i sanaciju krovišta stambenih zgrada – *25.300.000 eur*
2. Ugradnja energetske visokoučinkovitih prozora u zgrade u vlasništvu Grada – *3.275.000 eur*
3. Uvođenje razdjelnika toplinske energije i termostatskih ventila na radijatorima za sve stanove priključene na distributivnu mrežu toplinske energije u Rijeci – *2.500.000 eur*

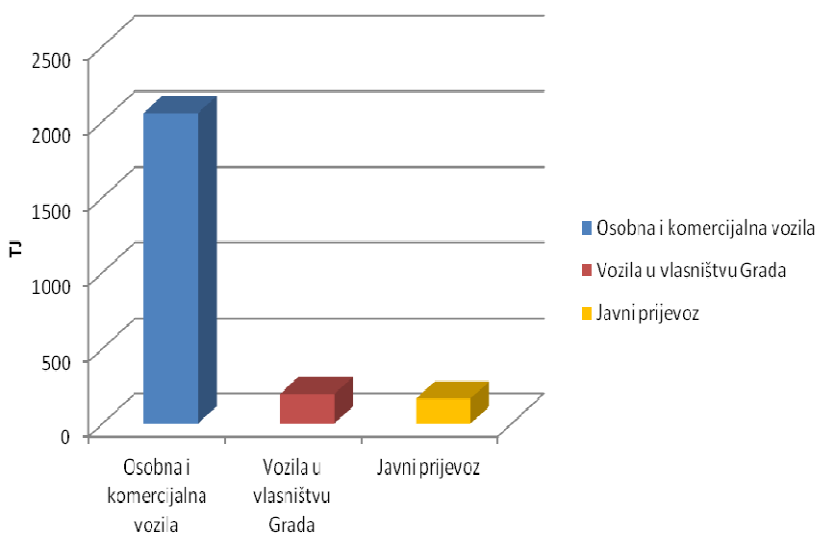
➤ Promet:

- Ukupno 12 mjera
- Predviđeni financijski izdaci od 20.905.000 eur
- Ukupni učinci smanjenja CO₂ od 46.027 tCO₂

Tri financijski najveće mjere:

1. Nabavka CNG autobusa za javni transport i izgradnja punionice stlačenog prirodnog plina (CNG) – 20.000.000 eur
2. Promotivne, informativne i obrazovne mjere i aktivnosti – 440.000 eur
3. Uvođenje naknada za prometno onečišćenje u centru Grada Rijeke (sukladno zakonskim mogućnostima RH) – 345.000 eur

Potrošnja goriva sektora Promet

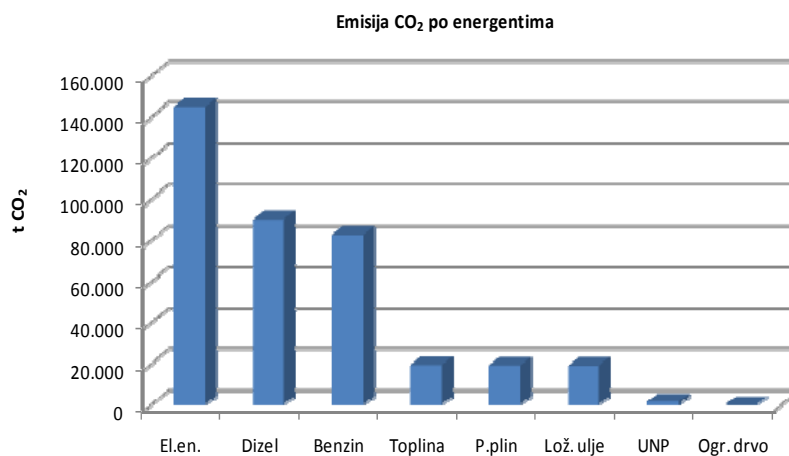
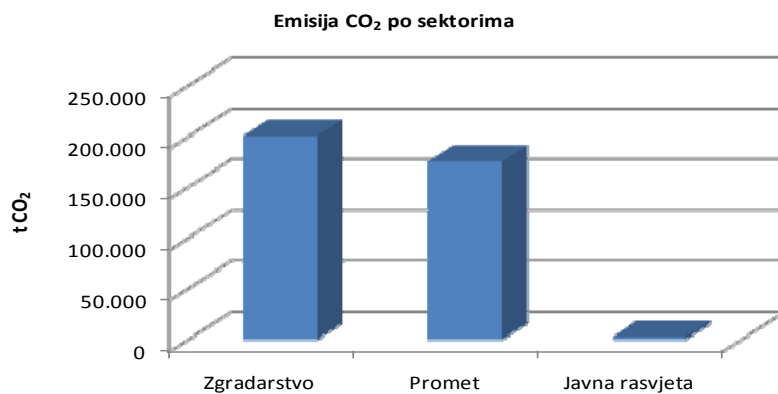
➤ **Javna rasvjeta:**

- Ukupno 3 mjere
- Predviđeni financijski izdaci od 1.250.000 eur
- Ukupni učinci smanjenja CO₂ od 878 tCO₂

Mjere iz sektora javne rasvjete:

1. Zamjena zastarjelih rasvjetnih tijela s energetski učinkovitijima i ekološki prihvatljivijima rasvjetnim tijelima – 700.000 eur
2. Ugradnja novih rasvjetnih tijela koja koriste fotonaponsku tehnologiju – 550.000 eura.

IZRADA INVENTARA EMISIJA CO₂ u 2008. GODINI:

NAČIN PROVEDBE SEAP-a:

1. Uspostava organizacijske strukture (koordinacija, provedba, nadzor)
2. Oformiti tim za financijsko planiranje provedbe SEAP-a
3. Uvođenje sustava za praćenje energetske potrošnje i pokazatelja
4. Uvođenje jedinstvene klasifikacije sektora i podsektora u skladu sa SEAP-om
5. Uspostava organizacijske strukture (koordinacija, provedba, nadzor)
6. Oformiti tim za financijsko planiranje provedbe SEAP-a
7. Uvođenje sustava za praćenje energetske potrošnje i pokazatelja
8. Uvođenje jedinstvene klasifikacije sektora i podsektora u skladu sa SEAP-om

FINANCIRANJE:

- Proračun Grada Rijeke
- Javno privatno partnerstvo
- ESCO model
- HBOR
- FZOEU
- EU fondovi
- Ostali

6. BUDUĆE PRILIKE ZA DRUŠTVENO ODGOVORNO POSLOVANJE

Uzevši u obzir da je procjena sadašnje razine društvene odgovornosti Energa prvenstveno na dionicima kojima je ovo socijalno izvješće namijenjeno, ključno je naglasiti da se predstavljeni nalazi ovog izvješća temelje na posvećenosti Energa točnom i objektivnom sagledavanju vlastitog poslovanja. Smatramo da je Energo tijekom 2008. godine napravio daljnji pomak prema ostvarenju dobiti koji, uslijed vlasničke strukture i značaja tvrtke u ukupnom hrvatskom gospodarstvu, nužno pridonosi kvaliteti življenja društva. Istovremeno su tvrtkine investicije u tehnologiji, razvoju i zaštiti okoliša tijekom 2007. godine premašile sva prethodna godišnja ulaganja.

U pogledu stvaranja i njegovanja kvalitetne radne okoline, Energo je nastavio dobru praksu kontinuirane komunikacije sa sindikatima što je rezultiralo novim Kolektivnim ugovorom koji se u najvećem dijelu poštuje i osigurava radnicima Energa radne uvjete koji premašuju zakonom propisane standarde. Energo je tijekom 2008. godine naročito ulagao u obrazovne programe za sve skupine zaposlenika, s naročitim ciljem prilagodbe vještina novim tehnološkim izazovima, čime je vodio brigu o stalnom učenju i zaposlenosti svojih djelatnika.

Područje koje zahtijeva dodatnu pažnju u budućnosti tiče se internih komunikacijskih procesa koji u većini organizacijskih jedinica funkcioniraju no postoji potreba za njihovom većom sistematizacijom i prenošenjem dobrih praksi.

U skladu s dosadašnjim postignućima u razvoju društveno odgovornog poslovanja, Energo namjerava i u budućnosti sustavno ulagati u svoje upravljačke i uslužne procese, kao i u praćenje i izvještavanje o njihovim pozitivnim i negativnim učincima. U tu svrhu, Energo namjerava i sljedeće godine pripremiti socijalno izvješće, kako bi javnost i svi ključni dionici dobili cjelovit uvid u izravne i neizravne učinke poslovanja Energa u odnosu na ekonomsku, socijalnu te okolišnu dimenziju kvalitete življenja.

Ono što bi trebalo učiniti za daljnja ulaganja u razvoj društveno odgovornog poslovanja tijekom sljedećeg razdoblja je:

1. Na području toplifikacije, apsolutni prioritet je rekonstrukcija kotlovnica za prijelaz na zemni plin, a to su kotlovnice: V – 44, Vojak, Zamet i Srdoči. Time bi se ujedno i smanjila emisija polutanata iz proizvodnih kapaciteta.

Energo planira izvršiti zamjene dijela vrelovoda u toplifikacijskom sistemu Vojak i Gornja Vežica, a sveukupna investicija toplifikacije iznosila bi 21,5 milijun kuna.

2. Širenje plinofikacije na području grada Rijeke, grada Kraljevice te općina Čavle i Kostrena.
3. U svrhu preglednosti i transparentnosti doprinosa Energa društvenom razvoju, potrebno je *sistematizirati financijsko praćenje svih donacija i sponzorstava* te ove stavke troškova integrirati u ukupno financijsko praćenje i izvještavanje.
4. Potrebno je razmotriti i prema potrebi *poboljšati razinu informiranosti odgovornih osoba* u svim organizacijskim jedinicama Energa o obvezama provedbe odluka Kolektivnog ugovora te eventualno pojačati praćenje provedbe odluka.
5. U svrhu unapređenja unutarnje komunikacije s naglaskom na dvosmjernost vertikalne komunikacije, predlaže se *ciljana procjena sadašnjeg sustava unutarnje komunikacije na formalnoj i praktičnoj razini* uz specifične preporuke za primjenu lokalnih dobrih praksi na centralnoj razini upravljanja te uklanjanje postojećih prepreka.
6. Kako bi postojeće dobre prakse kontinuiranog praćenja zadovoljstva radnika imale veći utjecaj na poslovanje, poželjno je razmotriti prilike za *sustavno informiranje zaposlenika o nalazima godišnjih anketa na razini Energa te integriranje ključnih preporuka u sustave upravljanja*.
7. Potrebno je *stimulirati pozitivnu radnu atmosferu*, osjećaj pripadnosti i zajedništva u Energu, odnosno jačati korporativnu kulturu.
8. U svrhu kvalitetnije radne okoline i psihofizičke kondicije zaposlenika poželjno je *više ulagati u sportske aktivnosti i programirani odmor zaposlenika*.

PRILOG 1

Popis GRI indikatora s lokacijom u tekstu

Pokazatelji ekonomskog učinka

EC 1   2.1.

Pokazatelji okolišnog učinka

EN 7   5.3.

EN 26   4.4.3.

Pokazatelji radnih odnosa i dostojnog rada

LA 1   3.3.

LA 2   3.3.

LA 3   3.3.

LA 4   3.3.

LA 7   3.5.

LA 9   3.5.

LA 11   3.4.

LA 13   3.2.

Pokazatelji društvenog učinka

SO 5   4.3.4.

Pokazatelji učinka odgovornosti za proizvod

PR 6   4.3.1.